

- d) Pravilnik o uvjetima za osnivanje mjeriteljskih laboratorija za pregled tahografa kao i povjeravanje poslova pregleda tahografa ("Službeni list BiH", broj 11/97);
- e) Pravilnik o uslovima za obrazovanje laboratorija za pregled i žigosanje (verifikaciju) hronotahografa ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 24/01);
- f) Pravilnik o metrološkim uslovima za nadzor uređaja za kontrolu rada vozača i kretanja vozila u drumskom saobraćaju - hronotahografa ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 8/07).

Članak 42.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj 519/10
28. svibnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Niko Lozančić, v. r.	Predsjedatelj Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Sulejman Tihčić, v. r.
--	--

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 77. сједници Представничког дома, одржаној 12. маја 2010. године, и на 46. сједници Дома народа, одржаној 28. маја 2010. године, усвојила је

ЗАКОН

О РАДНОМ ВРЕМЕНУ, ОБАВЕЗНИМ ОДМОРИМА МОБИЛНИХ РАДНИКА И УРЕЂАЈИМА ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ У ДРУМСКОМ ПРЕВОЗУ

ГЛАВА I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет)

Овим Законом уређују се радно вријеме и обавезни одмор мобилних радника у друмском превозу, вријеме вожње и период одмора возача који обављају друмски превоз робе и путника, уређаји за биљежење у друмском превозу (у даљем тексту: тахографи), начин, услови и поступак именовања радионица, услови и поступци контроле, надлежност органа и њихова овлашћења, службене евиденције, надзор над спровођењем овог закона, те прекршаји и казнене одредбе.

Члан 2.
(Област примјене и изузеци)

- (1) Одредбе овог Закона примјењују се на:
 - а) друмски превоз добара гдје највећа дозвољена маса возила, укључујући било коју приколицу или полуприколицу, прекорачује 3,5 тоне, и
 - б) друмски превоз путника возилима која су конструисана или трајно прилагођена за превоз више од девет лица, укључујући возача, и намијењена су за ту сврху.
- (2) Возила чија је највећа дозвољена маса с прикључним возилом већа од 3,5 тоне, те аутобуси конструисани или трајно прилагођени за превоз више од девет путника, укључујући и возача, морају имати уграђен тахограф.
- (3) Нова возила из става (2) овог члана, која се први пут региструју у Босни и Херцеговини након 16. 06. 2010. године, морају имати уграђен дигитални тахограф.
- (4) Овај закон примјењује се на друмски превоз који се обавља на територији Босне и Херцеговине, без обзира на државу регистрације возила.
- (5) На међународни друмски превоз примјењују се одредбе Европског споразума о раду посаде на возилима која обављају међународни друмски превоз (у даљем тексту: АЕТР споразум) и то:

- а) током читаве вожње, за возила регистрована у Босни и Херцеговини или државама које су уговорне стране АЕТР споразума;
 - б) у дијелу вожње на територији Босне и Херцеговине, за возила регистрована у држави која је уговорна страна АЕТР споразума, те за возила регистрована у држави која није уговорна страна АЕТР споразума.
- (6) Одредбе овог Закона не примјењују се на друмски превоз:
- а) возилом које се користи за јавни линијски превоз путника на релацијама које нису дуже од 50 километара, као и у изузетним случајевима када се ова возила користе за ванлинијски превоз путника;
 - б) возилом чија највећа дозвољена брзина не прелази 40 км/х;
 - ц) возилом које посједују или га изнајмљују без возача војне службе, службе цивилне заштите, ватрогасне службе и снага одговорних за одржавање јавног реда када је превоз извршен као посљедица задатака додијелих овим службама и када је под њиховим надзором;
 - д) возилом које се користи у кризним ситуацијама или операцијама спасавања, укључујући возило које се користи за некомерцијални транспорт хуманитарне помоћи;
 - е) специјализованим возилом које се користи у медицинске сврхе;
 - ф) специјализованим возилом које се користи за поправак кварова, а којим се управља у оквиру подручја до 100 км од њиховог сједишта;
 - г) возилом на којем се обављају тестови на путу ради техничког развоја, у сврху поправке или одржавања, и новим или поправљеним возилом које још није доведено у стање употребљивости;
 - х) комерцијалним возилом које има историјски статус и које се користи за некомерцијални превоз;
 - и) возилима која се користе за пољопривредне или шумарске активности у радијусу до 100 км од мјеста утовара до мјеста истовара;
 - ј) возилима на погон земним или течним гасом или на електрични погон, чија највећа дозвољена маса, укључујући и највећу дозвољену масу прикључног возила не прелази 7,5 тона, а која се користе за превоз робе у радијусу до 50 км од мјеста утовара до мјеста истовара;
 - к) возилима која се користе за обуку возача и испите с циљем добијања возачке дозволе или свједочанства о стручној оспособљености, под условом да се не користе за комерцијални превоз робе или путника;
 - л) специјализованим возилима за превоз опреме за циркусе и забавне паркове;
 - м) посебно опремљеним возилима чија је намјена едукација у стању мировања (библиобус и сл.);
 - н) специјализованим возилима за превоз новца и вриједности;
 - о) возилима која се користе искључиво на путевима у оквиру саобраћајних објеката као што су луке и жељезнички терминали;
 - п) возилима која се користе за превоз живих животиња с економија на локалне тржнице и натраг или с тржница у локалне клаонице у радијусу до 50 км;
 - р) возила која се користе у вези са канализацијом, заштитом од поплава, службама за одржавање воде, гаса и електрицитета, одржавањем и контролом пута, скупљањем кућног отпада од куће до куће и његовог одлагања, телеграфом и телефонским услугама, радијским и телевизијским емитовањем и проналажењем радијских или телевизијских одашиљача или пријемника;
 - с) возилима која имају између 10 и 17 сједишта, а која се искључиво користе за обављање превоза путника за властите потребе;
 - т) возилима која се користе за сакупљање млијека са пољопривредних добара и враћање амбалаже или млијечних производа намијењених за исхрану стоке, и

- у) возилима која се користе за превоз животињског отпада или лешина која нису намијењена за превоз људи.
- Члан 3.
(Значење појмова)
- У смислу овог закона поједини појмови имају следеће значење:
- а) **АЕТР споразум** је Европски споразум о раду посаде на возилима која обављају међународни друмски превоз, склопљен у Женеви 1. јула 1970. године;
- б) **аналогни тахограф** је уређај у друмском саобраћају за биљежење брзине и пређеног пута, као и времена рада и одмора гдје се подаци записују на тахографски листић на којем врх писача остварује запис механичким притиском на тахографски листић, а који омогућава биљежење података за један дан;
- ц) **друмски превоз** је превоз путника и робе који се у цјелини или дјелимично обавља јавним путевима, укључујући вођњу празним или ненатовареним возилом;
- д) **дигитални тахограф** је уређај у друмском саобраћају за биљежење брзине и пређеног пута, као и времена рада и одмора, гдје се подаци записују у радну меморију и меморијску картицу, а који омогућава похрањивање података за период од 365 дана;
- е) **дневни одмор** је дневни период током којег возач може слободно располагати својим временом, а обухвата "редовни дневни одмор", "подијељени дневни одмор" и "скраћени дневни одмор":
- 1) **редовни дневни одмор** је непрекинати период одмора од најмање 11 сати;
 - 2) **подијељени дневни одмор** је дневни одмор који се користи у два дијела, од којих један непрекидни период од најмање три сата и други непрекидни период од најмање девет сати;
 - 3) **скраћени дневни одмор** је непрекинати период одмора од најмање девет сати, али мање од 11 сати;
- ф) **дневно вријеме вожње** је укупно акумулирано вријеме вожње између краја једног дневног одмора и почетка следећег дневног одмора или између дневног одмора и седмичног одмора, као и између седмичног одмора и дневног одмора;
- г) **линијски превоз путника** подразумијева унутрашњи или међународни превоз путника који се обавља аутобусима који су конструисани или трајно прилагођени за превоз више од девет путника укључујући и возача, на одређеним релацијама и по унапријед утврђеном реду вожње, цијени и општим условима;
- х) **меморијска картица** је преносни уређај за преношење и похрањивање података, коју посједују возач, превозник, радионица и надзорни орган;
- и) **мјесто рада** означава:
- 1) локацију главног мјеста пословања предузећа за које ради лице које обавља мобилну дјелатност превоза, заједно са својим различитим подружницама, без обзира јесу ли оне смјештене у сједишту предузећа или ван њега,
 - 2) возило које лице које обавља мобилну активност друмског превоза користи при обављању својих послова, и
 - 3) сва остала мјеста у којима се обављају активности у вези са превозом;
- ј) **мобилни радник** је радник који чини дио превозног особља, укључујући и приправнике и научнике који раде за предузеће које обавља комерцијалне превозе, односно превозе за властите потребе путника или робе у друмском саобраћају;
- к) **највећа дозвољена маса** је маса возила заједно са његовом носивошћу;
- л) **ноћни рад** означава рад који се обавља током ноћног времена;
- м) **ноћно вријеме** означава период од најмање четири сата, између 00.00 и 07.00 часова;
- н) **ново возило** је возило које је новопроизведено и које се први пут региструје;
- о) **одмор** је непрекинати период током којег возач може слободно располагати својим временом;
- п) **лице које обавља мобилну дјелатност друмског превоза** означава мобилног радника или samozапосленог возача који обавља такву дјелатност;
- р) **остали послови** су активности које су дефинисане као радно вријеме у тачки цц) овог члана, осим "вожње", укључујући и све послове за истог или другог послодавца у сектору превоза или ван њега;
- с) **пауза** је период током којег возач не може управљати возилом или обављати друге послове, те које се користи искључиво за одмор;
- т) **периоди расположивости** су периоди који се искључују из радног времена, а обухватају:
- 1) периоде током којих мобилни радник не мора остати на свом радном мјесту, али мора бити на располагању за све позиве како би почео или наставио возити или обављати друге послове, а који не укључују периоде паузе и одмора. Периоди расположивости укључују посебно периоде током којих мобилни радник прати возило које се превози трајектом или возом, те периоде чекања на граничним прелазима или због забране саобраћања. Периоди и њихово предвиђено трајање морају мобилном раднику бити познати унапријед, односно прије поласка или непосредно прије стварног почетка утврђеног периода, или под општим условима договореним између социјалних партнера и/или у складу са условима прописаним националним законодавством;
 - 2) за мобилне раднике који возе у посади, вријеме које проведу сједећи крај возача или на лејају док је возило у покретру;
- у) **период вожње** је укупно вријеме вожње од тренутка кад возач почне управљати возилом након периода одмора или паузе до тренутка коришћења одмора или паузе. Период вожње може бити континуиран или подијељен;
- в) **потврда о слободном времену** је унификовани образац о евиденцији и разлозима коришћења слободног времена и одсуства возача, коју издаје послодавац;
- з) **превозник** је физичко или правно лице које обавља дјелатност јавног друмског превоза или превоз за сопствене потребе;
- аа) **радионица** је овлашћени субјект (правно или физичко лице - предузетник) у чијим просторима се обављају дјелатности контроле, испитивања и сервисирања тахографа;
- бб) **радна седмица** означава непрекидни период од 6 x 24 сата, а може почети било којег дана у седмици и након којег је возач обавезан да почне користити седмични одмор;
- цц) **радно вријеме** је вријеме од почетка до завршетка рада, током којег се мобилни радник налази на свом радном мјесту, на располагању послодавцу, те обавља своје послове. У радно вријеме урачунава се:
- 1) вријеме проведено у свим активностима у друмском превозу, а нарочито у:
 - вожњи,
 - утовару или истовару,
 - помоћи путницима при уласку или изласку из возила,
 - чишћењу или техничком одржавању,
 - свим осталим пословима чија је сврха осигурање безбједности возила, робе, путника, испуњавање правних, односно законских обавеза у вези са вожњом која је у току, укључујући и надзор над утоваром или истоваром, административних формалности с полицијом, царином, инспекцијским службама и др.,
 - 2) вријеме током којег мобилни радник не може слободно располагати својим временом, те мора бити на свом радном мјесту, спреман предузети своје уобичајене послове, при чему су неки послови

- у вези са дежурством, посебно током времена чекања на утовар или истовар, када вријеме трајања није унапријед познато прије поласка или прије почетка трајања дотичног периода,
- 3) у случају samozапослених возача, иста дефиниција примјењује се на вријеме од почетка до краја рада, током којег се samozапослени возач налази на свом радном мјесту, на располагању странкама и обављајући своје задатке или активности осим општих административних послова који нису директно у вези са одређеном вожњом која је у току;
- дд) **самозапослени возач** означава лице чија је главна дјелатност друмски превоз путника или робе као јавни превоз, који поседује лиценцу за ту дјелатности, који ради сам за себе и који није везан уговором о раду или другим обликом радног односа, који је слободан да организује радне активности, чији приход директно зависи о заради и који има слободу да, самостално или путем сарадње samozапослених возача, ступа у пословне односе с више клијената;
- ее) **седмица** означава период између 00.00 часова у понедељак и 24.00 часа у недјељу (дефиниција овог појма не би требало да спречава возача да своју радну седмицу започне било којег дана у седмици);
- фф) **седмични одмор** је седмични непрекидни период током којег возач може слободно располагати својим временом, а обухвата **редовни седмични одмор** и **скраћени седмични одмор**:
- 1) **редовни седмични одмор** је одмор који непрекидно траје најмање 45 сати,
 - 2) **скраћени седмични одмор** је одмор који непрекидно траје мање од 45 сати, али не мање од:
 - 36 сати у пребивалишту возача или сједишту фирме,
 - 24 сата под условима да возач слободно располаже тим временом ван мјеста пребивалишта или сједишта фирме;
- гг) **седмично вријеме вожње** је укупно акумулирано вријеме вожње током једне седмице;
- хх) **тахограф опрема** означава цјелокупну опрему намијењену уградњи у друмска возила за приказ, бљежење и аутоматско или полуаутоматско похрањивање података о кретању таквих возила и о поједином трајању рада њихових возача. Ова опрема обухвата каблове, сензоре, електронски уређај за информације о возачу, један или два читача за уметање возачке меморијске картице, уграђен или одвојен писач, инструменте приказа, уређај за пренос података из меморије, уређаје за приказивање или испис података на захтјев и уређаје за уписивање мјеста у којима дневно радно вријеме почиње и завршава;
- и) **удвојена посада** је посада коју чине два возача (возач који управља возилом и возач у приправности);
- јј) **возач** је лице које управља возилом или које се налази у возилу како би по потреби било расположиво за управљање возилом;
- кк) **возило** је моторно возило, вучно возило, прикључно возило или комбинација тих возила која се дефинишу како слиједи:
- 1) **моторно возило** је свако возило на сопствени моторни погон које се креће јавним путем, осим возила која се стално крећу шинама, а које се користи за превоз путника или робе или обављање радова,
 - 2) **вучно возило** је моторно возило које се креће јавним путем, које је посебно пројектовано за вучу прикључних возила,
 - 3) **прикључно возило** је возило конструисано тако да га вуче вучно возило;
- лл) **вријеме вожње** је забиљежено вријеме управљања возилом:

- 1) аутоматским или полуаутоматским уређајем за бљежење, односно аналогним или дигиталним тахографом,
 - 2) ручно, у складу са одредбама овог закона и подзаконских прописа донесених на основу њега или одредбама посебних прописа;
- мм) **замјена возача** подразумијева ситуацију у којој су, током сваког периода вожње, између било којих узастопних дневних периода за одмор, или између дневног периода за одмор и седмичног периода за одмор, присутна најмање два возача у возилу способна за вожњу. Изузетно, за први сат периода који се подразумијева као "замјена возача" присуство другог возача је необавезно, али за остатак периода оно је обавезно.

ГЛАВА II - ВРИЈЕМЕ ВОЖЊЕ, ПАУЗЕ И ПЕРИОДИ ЗА ОДМОР

Члан 4.

(Дневно вријеме вожње)

- (1) Дневно вријеме вожње не смије бити дуже од девет сати.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, дневно вријеме вожње може се продужити највише до 10 сати, али не више од два пута током седмице.

Члан 5.

(Седмично радно вријеме и вријеме вожње)

- (1) Просјечно седмично радно вријеме не смије бити дуже од 48 сати.
- (2) Максимално седмично радно вријеме може се продужити до 60 сати, само ако просјек из става (1) овог члана није прекорачен током четири мјесеца.
- (3) Седмично вријеме вожње не смије бити дуже од 56 сати и не смије имати за посљедицу прекорачење максималног седмичног радног времена.
- (4) Укупно акумулирано вријеме вожње током 14 дана узастопно не смије бити дуже од 90 сати.
- (5) Дневно и седмично вријеме вожње обухвата свако вријеме вожње на простору Босне и Херцеговине или неке треће земље.
- (6) Возач мора забиљежити као остале послове свако вријеме проведено на начин описан у члану 3. тачка р) овог закона, као и свако вријеме проведено у управљању возилом које се користи у комерцијалне сврхе, а не спада у дјелокруг овог закона.
- (7) Возач је дужан евидентирати и вријеме расположивости у складу са одредбом члана 3. тачка т) овог закона, од посљедњег дневног или седмичног периода одмора.
- (8) Евиденције из ст. (6) и (7) овог члана воде се ручно на тахографском листићу, испису или коришћењем одговарајуће опције ручног уношења у тахограф.
- (9) Током вожње, возач мора посједовати доказе о евиденцији свог рада за тај дан и претходних 28 дана, укључујући и потврду о слободном времену.
- (10) Када возач управља возилом које је опремљено аналогним тахографом, на захтјев овлашћених лица, мора показати за текући дан и претходних 28 дана: тахографске листиће, ручно евидентирани записе, исписе из тахографа, те картицу возача ако је поседује.
- (11) Када возач управља возилом које је опремљено дигиталним тахографом, на захтјев овлашћених лица, мора показати своју картицу возача, тахографске листиће, ручно евидентирани записе и исписе, за текући дан и претходних 28 дана.
- (12) Изглед и садржај обрасца потврде о слободном времену из става (9) овог члана правилником прописује министар комуникација и транспорта (у даљњем тексту: министар).

Члан 6.

(Паузе за мобилне раднике)

- (1) Мобилни радници који обављају мобилну дјелатност у друмском превозу, осим у случају ако АЕТР споразум не

обезбјеђује већу заштиту, морају имати паузу најкасније након шест сати непрекидног рада.

- (2) Радно вријеме прекида се паузом у трајању од најмање 30 минута, ако укупни збир до тада обављених радних сати износи између шест и девет сати, а паузом у трајању од најмање 45 минута, ако укупни збир радних сати износи више од девет сати.
- (3) Паузе из става (2) овог члана могу се расподијелити на више периода током радног времена, с тим да свака од њих мора трајати најмање 15 минута.

Члан 7.

(Паузе за возаче)

- (1) Након периода вожње од четири и по сата, возач је обавезан да користи паузу у трајању од најмање 45 минута.
- (2) Пауза из става (1) овог члана може се користити у два дијела, и то у трајању од најмање 15 минута, након чега слиједи пауза у трајању од најмање 30 минута, а које се користе током периода вожње из става (1) овог члана.

Члан 8.

(Дневни и седмични одмор)

- (1) Возач мора имати дневни и седмични одмор.
- (2) У оквиру свака 24 сата од тренутка започињања вожње, након дневног или седмичног одмора, возач мора имати нови дневни одмор.
- (3) Дневни одмор може се продужити до редовног седмичног одмора или скраћеног седмичног одмора.
- (4) У току радне седмице, возач може користити највише три скраћена дневна одмора. Скраћено вријеме одмора мора се надокнадити током наредног седмичног одмора.
- (5) Код удвојене посаде, током периода вожње до 30 сати, по завршетку дневног или седмичног периода за одмор, мора се обезбиједити непрекидни одмор у трајању од најмање девет сати за посаду.
- (6) У било које двије узастопне седмице, возач мора имати најмање:
 - а) два редовна седмична одмора или
 - б) један редовни и један скраћени седмични одмор. Возач је дужан надокнадити седмични одмор најкасније до краја треће седмице од седмице коришћења скраћеног седмичног одмора.
- (7) Седмични одмор почиње најкасније по истеку шест 24-сатних периода, од краја претходног седмичног одмора.
- (8) Сваки одмор који се узима као надокнада скраћеног седмичног одмора додаје се другом периоду одмора од најмање девет сати.
- (9) Дневни и скраћени седмични одмор возач може провести у возилу ван сједишта превозника, ако је возило опремљено лежајем и није у покрету.
- (10) Непрекидни седмични одмор између двије седмице може се рачунати само уз једну седмицу.

Члан 9.

(Изузеци)

- (1) Изузетно од одредаба члана 8. овог закона, ако возач прати возило које се превози трајектом или возом, те користи дневни одмор, тај одмор може се прекинути највише два пута другим активностима, у укупном трајању од највише сат времена. Током редовног дневног одмора возач мора имати приступ кабини са лежајем или спаваћим колима.
- (2) Свако вријеме које возач проведе у путовању ка локацији на којој се обављају транспортно-манипулативне операције са возилом или у повратку са те локације, када возило није ни у мјесту пребивалишта возача ни у оперативном сједишту послодавца, не рачуна се као одмор или пауза осим ако је возач на броду или у возу и има приступ кабини са лежајем или спаваћим колима.

Члан 10.

(Ноћни рад)

- (1) Ако мобилни радници обављају ноћни рад, њихово укупно дневно радно вријеме не смије трајати дуже од десет сати у оквиру сваког 24-сатног периода.
- (2) Накнада за ноћни рад мобилним радницима исплаћује се у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини, односно у складу са колективним уговорима, уз услов да таква накнада не смије подстицати угрожавање безбједности друмског саобраћаја.

ГЛАВА III - ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ПРЕВОЗНИКА

Члан 11.

(Информисање и евиденција)

- (1) Послодавци су обавезни упознати мобилне раднике с одредбама чл. 4, 5, 6, 7, 8, 9. и 10. овог закона те другим прописима, колективним уговорима, односно њиховим општим актима, који су донесени на основу овог закона, те с одредбама о њиховом спровођењу, које се односе на рад или радне односе.
- (2) Послодавци су дужни евидентирати радно вријеме мобилних радника. Евиденција се мора чувати најмање двије године након истека периода на који се односи. За евиденцију радног времена мобилних радника одговорни су послодавци. Послодавци су дужни на захтјев издати мобилним радницима евиденцију о одрађеним сатима.
- (3) Подаци из става (2) овог члана похрањују се и у случају демонтаже појединог тахографа којим се надзире радно вријеме мобилних радника.
- (4) Послодавци су дужни мобилним радницима на њихов захтјев обезбиједити копије евиденција о обављеним радним сатима.
- (5) Министар прописује изглед и садржај обрасца и начин вођења евиденције из става (2) овог члана.

Члан 12.

(Обавезе превозника и возача)

- (1) Превозник не смије возачима које запошљава давати никакве новчане накнаде, као што су повишице или додатак на плату, а који су у вези са пређењем удаљености и/или количином превезене робе, ако је та накнада таква да подстиче угрожавање безбједности друмског саобраћаја и/или кршење одредаба овог закона.
- (2) Превозник је дужан прописно упутити возаче на одредбе овог закона, организовати рад возача на начин да поштују одредбе овог закона, те обављати редовне контроле.
- (3) Превозници, шпедитери, организатори путовања, потписници уговора или кооперанти дужни су обезбиједити да уговорени распореди вожњи буду у складу с одредбама овог закона.
- (4) Превозник који користи возила опремљена дигиталним тахографом у складу с одредбама овог закона дужан је:
 - а) обезбиједити да се сви подаци редовно преузимају с јединице у возилу, најмање једном у три мјесеца, и картице возача, најмање једном у 21 дан, како би се обезбиједило преузимање свих података који се односе на активности превозника или активности које су обављене за тог превозника, те
 - б) обезбиједити да се сви подаци преузети с јединице у возилу и картице возача чувају најмање двије године након евидентирања и да ти подаци буду доступни директно или даљинским преносом из просторија превозника на захтјев овлашћеног лица.
- (5) Возач или превозник не смију обављати било какве радње у вези са тахографом које су у супротности са овим законом и подзаконским актима произашлих из њега и условима које пропише произвођач.
- (6) Ако се утврди да је возач извршио било какве радње из става (5) овог члана, картица возача му се одузима на период од годину дана.
- (7) Возач и превозник одговорни су за правилно руковање и исправан рад тахографа, свако из свог дјелокурга.

Члан 13.

(Обавезе превозника и возача у случају када возило није опремљено тахографом)

- (1) Ако возило није опремљено тахографом у складу с одредбама овог закона, оно ће се моћи користити само за:
 - а) унутрашњи линијски превоз путника на линијама укупне удаљености до 50 км, као и у изузетним случајевима када се ова возила користе за ванлинијски превоз путника;
 - б) међународни линијски превоз путника чије су полазна и одредишна тачка смјештене на удаљености до 50 км од границе између двије државе.
- (2) У случају обављања превоза из става (1) овог члана, превозник је дужан сачинити ред вожње и распоред дужности, који за сваког возача мора садржавати: назив, сједиште и унапријед утврђени распоред различитих периода вожње, осталих послова, прекида вожње и периода расположивости.
- (3) Возач распоређен за вожњу возилом из става (1) овог члана мора имати у возилу извод из распореда дужности и примјерак возног реда из става (2) овог члана.
- (4) Распоред дужности мора:
 - а) садржавати све информације наведене у ставу (2) овог члана за минимални период који обухвата претходних 28 дана, с тим да се подаци морају редовно допуњавати у временским размацима који не смију бити дужи од 30 дана,
 - б) потписати одговорно лице превозника, те
 - ц) бити чуван у сједишту превозника двије године након истека периода на који се односи. Превозник издаје изводе из распореда дужности на захтјев возача и на захтјев овлашћеног лица.

ГЛАВА IV - ИЗУЗЕЋА

Члан 14.

(Изузећа за мобилне раднике)

Колективним уговорима и другим уговорима између социјалних партнера могу се за лица која обављају мобилну дјелатност друмског превоза одредити повољнији услови од оних прописаних одредбама овог закона, с циљем заштите њиховог здравља и безбједности, водећи рачуна да се тим не смањује општи ниво заштите радника.

Члан 15.

(Изузећа за возаче)

- (1) Возач може одступити од правила утврђених одредбама чл. 4, 5, 6, 7, 8, 9. и 10. овог закона када управља возилом којим треба да стигне до најближег прикладног мјеста за заустављање, како би се заштитила безбједност људи, возила или његове робе, с тим да се не угрожава безбједност друмског саобраћаја.
- (2) Возач је дужан навести разлоге таквог поступања ручно, на образцу евиденције радног времена или на тахографском листићу, најкасније по доласку на најближе прикладно мјесто за заустављање.

ГЛАВА V - ТАХОГРАФИ И РАДИОНИЦЕ

Члан 16.

(Технички услови и типско одобрење тахографа)

- (1) Тахограф је уређај у друмском саобраћају за приказ и биљежење брзине, времена, пређеног пута, као и времена рада и одмора возача.
- (2) Тахограф може бити аналогни и дигитални.
- (3) Тахограф уграђен у возило у складу са одредбама овог закона, тахографски листићи и папир за испис морају бити типски одобрени од Института за метрологију Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Институт).
- (4) Ближе одредбе о употреби тахографа, извођачким захтјевима за инсталирање и употребу тахографа, начину њиховог одобравања, тахографским листићима, меморијским картицама, условима за прегледе, испитивање, уградњу и поправак тахографа и испитивању ограничивача брзине, у складу са одредбама АЕТР споразума и важећим прописима

који уређују ову област, правилником прописује министар у сарадњи са Институтом и надлежним ентитетским заводима за метрологију (у даљем тексту: ентитетски заводи).

Члан 17.

(Радионице)

- (1) Радионица је правно или физичко лице - предузетник, именовано рјешењем.
- (2) Рјешење из става (1) овог члана издаје ентитетско министарство надлежно за послове друмског саобраћаја и Пододјелење за саобраћај Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, у складу с одредбама овог закона (у даљем тексту: надлежни органи).
- (3) Надлежни органи из става (2) овог члана издају рјешење у сарадњи са надлежним институцијама из ове области, а један примјерак рјешења доставља се у Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство).
- (4) Рјешењем из става (1) овог члана радионици се може одобрити обављање следећих дјелатности:
 - а) контрола тахографа;
 - б) испитивање тахографа;
 - ц) сервисирање тахографа.
- (5) Радионица може обављати дјелатности из става (4) овог члана за:
 - а) аналогне тахографе;
 - б) дигиталне тахографе.
- (6) У рјешењу из става (1) овог члана мора бити утврђено коју од дјелатности из става (4) овог члана радионица може обављати.
- (7) Рјешење из става (1) овог члана издаје се на рок од пет година.
- (8) Радионица је обавезна у року од 60 дана прије истека рока из става (7) овог члана надлежном органу из става (2) овог члана поднијети захтјев за продужење важења рјешења.
- (9) Радионица и њени запосленици обавезни су возачу било којег возила које има уграђен тахограф пружати услуге у складу с издатим рјешењем.
- (10) Радионица је у случају уклањања или демонтаже тахографа обавезна преснимити с уређаја све податке који су забиљежени на њему у складу са одредбама овог закона, укључујући и личне податке.
- (11) Податке из става (10) овог члана радионица је обавезна похранити и чувати на безбједан начин најмање двије године, а смије их прослједити само превознику у чијем је возилу био тахограф или код којег је запослен возач на којег се односе подаци о радном времену и одморима, те надзорним органима у складу са овим законом.
- (12) Министар, у сарадњи са Институтом и ентитетским заводима, правилником прописује ближе одредбе о ознакама пломби, пратећој документацији и начину именовања Комисије за радионице из члана 18. став (3) овог закона.

Члан 18.

(Услови за именовање радионица)

- (1) Рјешење из члана 17. става (1) овог закона издаје се радионици, на основу захтјева, уз који се прилажу и докази о испуњавању следећих услова, и то да:
 - а) је уписана у судски регистар, односно регистар предузетништва, за обављање дјелатности из члана 17. став (4) овог закона;
 - б) посједује одговарајуће просторије на територији Босне и Херцеговине, опрему и алат те запошљава оспособљене техничаре;
 - ц) прилаз радионици мора бити изграђен и означен у складу са правилима струке;
 - д) обезбјеђује одговарајућу поузданост умјеравања тахографа;
 - е) против ње није покренут стечајни поступак, поступак присилне нагодбе или ликвидације;

- ф) против подносиоца захтјева, односно шефа или у радионици запосленог техничара није покренут кривични поступак за кривично дјело које се води по службеној дужности, а које је било учињено при обављању послова у вези са тахографом;
 - г) радионица није ангажовала шефа радионице који је у протекле три године, својим радом, проузроковао губитак овлашћења за рад радионице;
 - х) има на одговарајући начин уређен уговорни однос с произвођачем тахографа у вези с поступцима и пословима које обавља;
 - и) има просторије и опрему који омогућавају да биљешке и документација о свим активностима повезаним са тахографима, као и подаци који су на њима, могу бити забиљешени и похрањени на одговарајући начин и доступни надзорним органима, те обезбиједи заштиту личних података у складу са прописима о заштити личних података;
 - ј) има подмирене све доспјеле обавезе на име пореза и других јавних давања;
 - к) радионици или лицу чији је правни наследник радионица у последњих пет година није одузето рјешење;
 - л) има најмање два запослена техничара који испуњавају услове из члана 19. ст. (1) и (2) овог закона;
 - м) има шефа који задовољава услове и обавља послове из члана 19. ст. (3) и (4) овог закона;
 - н) има огласну таблу са видљиво истакнутим информацијама: о броју рјешења и ознаци пломбирања, као и обавјештењима, налозима и упозорењима надлежних органа.
- (2) Осим услова из става (1) овог члана радионица мора приложити и доказе о испуњавању услова прописаних правилником из члана 16. став (4) овог закона.
- (3) Утврђивања испуњавања услова из става (1) овог члана надлежни органи остварују путем Комисије за радионице.

Члан 19.

(Услови за техничара радионице и шефа радионице)

- (1) Техничар радионице може бити лице:
- а) које има најмање IV степен стручне спреме у области механике, електронике или технологије друмских возила;
 - б) које је стручно оспособљено, што се доказује потврдом о завршеном оспособљавању за контролу, испитивање или сервисирање тахографа према плану и програму одобреном од Националног комитета за професионално оспособљавање у друмском превозу;
 - ц) које није правоснажно осуђено за кривично дјело које се води по службеној дужности те које је учињено при обављању послова с тахографима;
 - д) против којег због кривичног дјела из тачке ц) овог става није покренут кривични поступак;
 - е) које истовремено није у радном односу и не обавља исте или сличне послове ван радионице.
- (2) Послове на тахографима и опреми од које зависи исправан рад тахографа може обављати само техничар радионице.
- (3) Шеф радионице може бити лице које у погледу стручне спреме мора бити дипл. инж. саобраћаја, дипл. инж. машинства или дипл. инж. електротехнике, и које испуњава услове из става (1) тач. б), ц), д) и е) овог члана.
- (4) Шеф радионице одговара за безбједност и похрањивање података, рад с меморијским картицама радионице, те обавља следеће послове:
- а) брине да овлашћеним техничарима буду уручене картице, те да их они употребљавају у складу са прописима;
 - б) брине да се картице радионице, клијешта за пломбирање, те одговарајући документи, када нису у употреби, похрањују на безбједном мјесту или благајни;
 - ц) брине да се о губитку, крађи односно неисправности меморијских картица без одгађања обавијести издавалац картица и Министарство;
 - д) брине о року важења дозволе и благовременом подношењу захтјева за њено продужење;

- е) брине о одржавању физичке безбједности картице док је она у употреби;
 - ф) одговара за правилну примјену законских и подзаконских прописа и процедура за преглед тахографа;
 - г) издаје и овјерава сертификате, потврде и другу документацију радионице;
 - х) ажурира и води евиденције у јединственом информационом систему;
 - и) обавјештава надлежне органе о промјенама услова на основу којих је радионица именована, и
 - ј) обавља и друге послове из дјелокруга радионице.
- (5) Ближе одредбе о евиденцијама које се воде у радионицама, поступку и начину доказивања стручне оспособљености из става (1) тачка б) овог члана прописује министар на предлог Института и ентитетских завода.

Члан 20.

(Укидање рјешења)

Надлежни орган из члана 17. став (2) овог закона укида рјешење из члана 17. став (1) овог закона ако се утврди да:

- а) радионица више не испуњава било који од услова из члана 18. овог закона;
- б) радионица или њени запосленици у свом раду не поштују одредбе овог закона и подзаконских прописа донесених на основу њега;
- ц) је радионица дала лажне изјаве, податке или документе у поступку издавања рјешења, односно провере услова за добијање рјешења;
- д) радионица свој рад обавља у супротности са одредбама овог закона и подзаконских аката;
- е) је радионица подешавала заштитне елементе на тахографима.

ГЛАВА VI - MEMORIЈСКЕ КАРТИЦЕ

Члан 21.

(Картице)

- (1) За дигиталне тахографе постоје четири врсте картица:
- а) картица возача;
 - б) картица превозника;
 - ц) картица надзорног органа и
 - д) картица радионице.
- (2) Картица возача и картица превозника издају се на период до пет година, картица надзорног органа на период до двије године, а картица радионице на период до годину дана.
- (3) Картица радионице издаје се искључиво на име техничара радионице који је оспособљен у складу са одредбама члана 19. став (1) овог закона, а картица надзорног органа искључиво на име лица које је овлашћено за спровођење надзора у складу са чланом 33. став (1) овог закона.
- (4) Картица радионице из става (3) овог члана мора имати безбједносни ПИН, познат само техничару радионице на чије име гласи картица.

Члан 22.

(Надлежност за издавање картица)

- (1) Послове издавања картица из члана 21. став (1) овог закона обављају надлежни органи из члана 17. став (2) овог закона.
- (2) Послове персонализације и техничке обраде картица и вођења евиденције израђених картица из члана 21. став (1) овог закона обавља Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Агенција), у складу с одредбама овог закона.
- (3) Министарство је надлежно да у сарадњи с Агенцијом спроведе све активности израде пројектног задатка за успостављање система за издавање картица из члана 21. став (1) овог закона.
- (4) Агенција је надлежна за набавку система, опреме и потрошног материјала потребног за спровођење послова из става (2) овог члана.

Члан 23.

(Издавање картица)

- (1) Картице из члана 21. става (1) овог закона издају се на основу захтјева.
- (2) Захтјев из става (1) овог члана подноси се надлежном органу из члана 17. став (2) овог закона.
- (3) Надлежни орган доноси рјешење о издавању, односно одбијању захтјева за издавање картице.
- (4) Против рјешења из става (3) овог члана може се поднијети жалба Министарству у року од 15 дана од дана његовог достављања.
- (5) Израђена и персонализована картица преузима се код надлежног органа којем је и поднесен захтјев за издавање картице.
- (6) Поступак издавања картица, облик и садржај обрасца захтјева из става (1) овог члана прописује министар.

Члан 24.

(Накнаде)

- (1) Висину накнаде за израду картица утврђује Савјет министара Босне и Херцеговине на предлог Министарства и Агенције.
- (2) Минимални износ накнаде за испитивање тахографа утврђује Савјет министара Босне и Херцеговине на предлог Министарства, утврђен у сарадњи са надлежним институцијама из ове области.

ГЛАВА VII - ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 25.

(Евиденција о радионицама)

- (1) Министарство, путем јединственог информационог система, води електронску евиденцију о:
 - а) именованим радионицама, измјенама рјешења из члана 17. став (1) овог закона и пратећој документацији;
 - б) укинутим рјешењима, те свим измјенама и пратећој документацији;
 - ц) подацима о техничарима запосленим у радионици који су оспособљени за рад на тахографима и који испуњавају услове за издавање картица радионица, и
 - д) подацима о стручној спреми, односно оспособљености техничара, укључујући свједочанства о завршеном школовању и другим одговарајућим свједочанствима.
- (2) Овлашћено лице за уношење података у јединствени информациони систем одговорно је за тачност унесених података.
- (3) Министарство доставља информације о тренутном стању радионица, односно картица надлежним органима других држава које то затраже.
- (4) Садржај и начин вођења евиденција из става (1) овог члана, као и начин размјене података између надлежних органа прописује министар.

Члан 26.

(Евиденције о картицама)

- (1) Евиденцију о картицама воде надлежни органи из члана 17. став (2) овог закона, путем јединственог информационог система. Евиденција обухвата најмање следеће податке, укључујући и наведене личне податке:
 - а) о стању захтјева за издавање картица:
 - 1) име и презиме подносиоца захтјева;
 - 2) датум и мјесто рођења;
 - 3) пол и матерњи језик;
 - 4) адресу сталног пребивалишта;
 - 5) адресу на коју жели примати пошту;
 - 6) број возачке дозволе;
 - 7) државу која је издала возачку дозволу;
 - 8) назив органа који је издао возачку дозволу;
 - 9) категорије возила за које лице има возачку дозволу;
 - б) о возачевој картици:
 - 1) име и презиме возача;
 - 2) пол и матерњи језик;

- 3) адресу сталног пребивалишта;
- 4) адресу на коју жели примати пошту;
- 5) број возачке дозволе;
- 6) државу која је издала возачку дозволу;
- 7) назив органа који је издао возачку дозволу;
- 8) категорије возила за које лице има возачку дозволу;
- 9) дигитална фотографија;
- 10) дигитални потпис;

ц) о картици надзорног органа:

- 1) назив надзорног органа;
- 2) адреса надзорног органа те име и презиме овлашћеног (одговорног) лица;
- 3) име и презиме службеног лица задуженог за надзор;
- 4) датум и мјесто рођења;
- 5) пол и матерњи језик;
- 6) адресу сталног пребивалишта;
- 7) електронска адреса;
- 8) дигитална фотографија;
- 9) дигитални потпис;

д) о картици превозника:

- 1) превозник, односно име правног или физичког лица које располаже превозним средством;
- 2) адреса односно сједиште превозника;
- 3) име и презиме овлашћеног лица;
- 4) електронска адреса;

е) о картици радионице:

- 1) назив радионице;
- 2) адреса односно сједиште радионице;
- 3) име и презиме овлашћеног (одговорног) лица;
- 4) електронска адреса;
- 5) име и презиме техничара - имаоца картице;
- 6) датум и мјесто рођења;
- 7) пол и матерњи језик;
- 8) адреса сталног пребивалишта;
- 9) електронска адреса;
- 10) дигитална фотографија;
- 11) дигитални потпис;

ф) за све врсте картица:

- 1) назив надлежног издаваоца;
- 2) број картице;
- 3) датум почетка важења картице;
- 4) датум истека важења картице;
- 5) статус картице (заплијењена /од надлежног органа/, суспендована /привремено одузета/, одузета /трајно неважећа/, замјењује се, изгубљена, украдена, оштећена, истекао рок важења, продужена, замијењена, отказана, надокнађена);

г) за све врсте картица њихово укупно стање о:

- 1) броју достављених (преузетих) картица;
- 2) персонализованим картицама;
- 3) отпремљеним картицама;
- 4) грешкама приликом израде;
- 5) залихама картица;
- 6) картицама у оптицају;
- 7) враћеним (непреузетим) картицама;
- 8) оштећеним картицама.

- (2) Надлежни органи из члана 17. став (2) овог закона одговорни су за тачност података у евиденцијама из става (1) овог члана.
- (3) Приликом подношења захтјева за издавање картице странка је дужна у писаној форми изјавити да дозвољава коришћење података из става (1) овог члана. Ако се ради о коришћењу личних података, издавалац картица дужан је навести које ће личне податке из одређених службених евиденција користити.
- (4) Издавалац картице возача и картице радионице просљеђује податке које води у складу са овим чланом и размјењује их с

надлежним органима других држава путем заједничке мреже (TACHONET).

- (5) Министарство и надзорни органи из овог закона, ради спровођења надзора, имају приступ подацима из евиденција из ст. (1) и (2) овог члана, као и одговарајућим подацима надлежних органа других држава путем заједничке мреже (TACHONET).

ГЛАВА VIII - ПОСТУПЦИ КОНТРОЛЕ

Члан 27.

(Систем контроле)

- (1) Инспекција друмског саобраћаја и полицијски службеници (у даљем тексту: надлежни контролни органи) дужни су организовати и спроводити одговарајуће и редовне контроле у сврху правилног и досљедног спровођења и примјене одредаба овог закона и на основу њега донесених прописа, на путу и у просторима превозника, за све категорије превоза.
- (2) Контроле из става (1) овог члана морају се обављати сваке године и морају обухватити широк и репрезентативан пресјек мобилних радника, возача, превозника и возила у свим категоријама превоза обухваћеним одредбама овог закона.
- (3) Контроле из става (2) овог члана морају се организовати на начин да се од 16. јуна 2010. године контролише 1% дана које одраде возачи возила обухваћени овим законом.
- (4) Постотак контрола из става (3) овог члана повећаће се од 1. јануара 2011. године на најмање 2%, а од 1. јануара 2012. године на 4%.
- (5) Надлежни контролни органи дужни су најмање 30% укупног броја контролисаних радних дана контролисати на путу, а најмање 50% у просторијама сједишта превозника.
- (6) Контроле из става (1) овог члана морају садржавати следеће податке: број возача контролисаних на путу, број контрола у просторијама сједишта превозника, број контролисаних радних дана, те број и врсту пријављених повреда прописа, заједно са знаком да ли се ради о превозу путника или робе.

Члан 28.

(Контроле на путу)

- (1) Контроле на путу морају се организовати на различитим мјестима и у различитим временским периодима, при чему се морају обухватити сви сегменти друмске мреже, с циљем спречавања избјегавања мјеста контроле.
- (2) Субјекти који управљају јавним путевима, као и концесионари, у сарадњи с инспекцијом и полицијским службеницима, дужни су осигурати да се:
 - а) у довољној мјери обезбиједи мјеста за контроле на постојећим путевима или у њиховој близини, те да према потреби сервисне станице и остале безбједне локације могу функционисати као мјеста контроле;
 - б) контроле спроводити по систему случајног узорка, уз одговарајућу географску равномјерност.
- (3) Контроле на путу из става (2) овог члана морају се обављати без дискриминације, а овлашћена лица приликом обављања контроле посебно су дужна на недискриминирајући начин контролисати:
 - а) државу регистрације возила;
 - б) државу пребивалишта возача;
 - ц) државу пословног сједишта превозника;
 - д) полазиште и одређиште вожње;
 - е) врсту тахографа (аналогни или дигитални).
- (4) Контроле на путу обухватају:
 - а) дневно и седмично вријеме вожње, прекиде вожње, дневно и седмично вријеме одмора, податке за претходне дане који се морају налазити у возилу и/или податке похрањене за исти период на картици возача и/или у меморији тахографа, и/или на исписима;
 - б) све случајеве прекорачења дозвољене брзине возила, који се дефинишу као периоди дужи од једне минуте

током којих брзина возила прелази 90 км/х за возила категорије Н3 или 105 км/х за возила категорије М3;

- ц) ако је могуће, тренутне брзине возила које забиљежи тахограф током највише 24 претходна сата коришћења возила;
 - д) исправан рад тахографа (утврђивање могуће злоупотребе уређаја и/или картице возача и/или листића).
- (5) Надлежни контролни органи морају имати попис могућих контрола из става (4) овог члана и морају бити опремљени контролном опремом која омогућава:
- а) преузимање података с јединице у возилу и картице возача за дигитални тахограф, читавање података, те анализу и/или преношење налаза у централну базу података ради анализе;
 - б) контролу тахографских листића.
- (6) Министарство ће сарађивати и размјенивати податке прикупљене у контролама с надлежним органима других држава.

Члан 29.

(Контроле у просторијама сједишта превозника)

- (1) Контроле у просторијама сједишта превозника морају се планирати на начин да се уважавају претходне контроле за различите врсте превоза и превозника, посебно ако су током контроле на путу утврђене теже повреде одредаба овог закона.
- (2) Надлежни контролни орган дужан је током контроле узети у обзир све информације које достави надлежни орган друге државе, а које се односе на активности контролисаног превозника те државе.
- (3) Контроле које су обављене у просторијама надлежних контролних органа, на основу тражених докумената или података које су превозници предали по њиховом захтјеву, сматрају се контролама извршеним у просторијама превозника.
- (4) Контроле у просторијама сједишта превозника обухватају, осим контрола из члана 28. став (4) овог закона, и следеће контроле:
 - а) седмичне периоде одмора и времена вожње између периода одмора;
 - б) придржавање двоседмичног ограничења времена вожње;
 - ц) тахографске листиће, јединице у возилима и исписе података с картица возача.
- (5) Надлежни контролни орган у просторијама сједишта превозника мора имати попис могућих контрола из става (4) овог члана и члана 28. став (4) овог закона и мора бити опремљен контролном опремом у складу с одредбом члана 28. став (5) овог закона.
- (6) Надлежни контролни орган, ако је то могуће, може контролисати и заједничку одговорност других учесника, као што су отпремници, агенти, шпедитери и др., ако се утврди кршење прописа.

Члан 30.

(Статистика)

- (1) Надлежни контролни органи обавезни су обезбиједити да статистички подаци прикупљени од контрола, у складу са одредбом члана 27. овог закона, буду разврстани на оне:
 - а) за контроле на путу према:
 - 1) категорији јавног пута (магистрални, регионални и локални), као и у улици у насељу или граду;
 - 2) држави регистрације прегледаног возила, с циљем избјегавања дискриминације;
 - 3) врсти тахографа (аналогни или дигитални).
 - б) за контроле у предузећима према:
 - 1) врсти превозне дјелатности (унутрашњи или међународни превоз, превоз путника или робе, јавни превоз или превоз за сопствене потребе);
 - 2) величини возног парка;
 - 3) врсти тахографа (аналогни или дигитални).

- (2) Надлежни контролни органи из става (1) овог члана дужни су чувати податке о контролама прикупљеним у претходној години.
- (3) Превозници у којима су возачи запослени дужни су чувати једну годину документе, записе резултата и остале потребне податке које им доставе надлежни контролни органи, о контролама извршеним у просторима тих превозника или у контроли возача тих превозника на путу.

Члан 31.

(Систем оцјене ризика)

- (1) Министарство ће увести систем оцјене ризика за превознике, који ће се заснивати на броју и тежини повреда одредаба овог закона, које је поједини превозник починио, те на информацијама о прекршајима добијеним у сарадњи с другим државама.
- (2) Повредом из става (1) овог члана сматра се:
- прекорачење максималног дневног, седмичног или двоседмичног времена вожње за 20% или више;
 - непридржавање минималног дневног или седмичног периода одмора за 33% или више;
 - непридржавање минималног прекида вожње;
 - неподешавање тахографа у складу са посебним прописом.
- (3) Надлежни контролни органи дужни су превознике с високом оцјеном ризика контролисати чешће и детаљније.

ГЛАВА IX - НАДЗОР И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Члан 32.

(Надзор над радионицама)

- (1) Надзор над радионицама спроводи Министарство у сарадњи са надлежним органима.
- (2) Стручни надзор над радом радионица спроводи Институт у сарадњи са ентитетским заводима.
- (3) Ако се надзором утврде неправилности у радионици прописане чланом 20. овог закона, надлежни орган одузима картице радионице и укида рјешење о именовању.
- (4) Против рјешења из става (3) овог члана може се поднијети жалба Министарству у року од 15 дана.
- (5) Жалба на рјешење из става (3) овог члана не одгађа извршење рјешења.
- (6) Ближе одредбе о поступку и начину обављања надзора из ст. (1) и (2) овог члана прописује министар, у сарадњи са надлежним органима, Институтом и ентитетским заводима.

Члан 33.

(Надлежност и овлашћења у вези с инспекцијским надзором)

- (1) Инспекцијски надзор над спровођењем АЕТР споразума и овог закона обављају:
- инспекција друмског саобраћаја,
 - полицијски службеници у оквиру надзора безбједности друмског саобраћаја (чл. 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10. овог закона).
- (2) Инспекција друмског саобраћаја и полицијски службеници имају сљедећа овлашћења:
- забранити употребу возила у којем оштећење или неисправан рад тахографа није отклоњен у року од седам дана од дана настанка квара или открића неправилности у раду, а возач није на листић или листиће записа или на привремени листић који се прилаже листићу записа или возачкој картици, на који уписују податке који му омогућавају идентификацију (број возачке картице и/или име и/или број возачке дозволе), укључујући његов потпис, уписивао све податке за различите периоде који више нису забиљежени или нису исправно забиљежени тахографом,
 - у случају сумње да тахограф не ради исправно, упутити возило на ванредни преглед тог уређаја, те свих других елемената у вези са тахографом, који морају бити уграђени у возило ради њиховог исправног рада. Трошкове прегледа сноси власник возила у које је уређај уграђен,
 - захтијевати од возача да омогући контролу тахографа и достави на увид пописе са забиљеженим подацима,

картицу или испис са тахографа те дозволи преглед пописа са забиљеженим подацима, картице или исписе са тахографа,

- привремено одузети попис са забиљеженим подацима или испис са тахографа као доказ у поступку односно у исту сврху дати израдити препис података из картице,
 - привремено одузети картицу, под условом да се утврди да је картица фалсификована или да возач користи туђу картицу или да је картица добијена на основу лажних изјава и/или фалсификованих докумената, те је доставити надлежном издаваоцу уз навођење разлога за привремено одузимање картице,
 - искључити возило из саобраћаја док се не отклони узрок прекршаја, односно присилити возача на коришћење дневног одмора,
 - предложити надлежним органима одузимање, суспензију или ограничење лиценце за обављање дјелатности или возачке дозволе.
- (3) Управни надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега обавља Министарство.

ГЛАВА X - ПРЕКРШАЈНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

- (1) Новчаном казном у износу од 10.000,00 КМ казниће се правно лице или физичко лице-предузетник ако:
- у возилима чија је највећа дозвољена маса са прикључним возилом већа од 3,5 тона, те аутобусима конструисаним или трајно прилагођеним за превоз више од девет путника, укључујући и возача, није уграђен тахограф (члан 2. став (2));
 - у возилу које се први пут региструје у Босни и Херцеговини након 16. 06. 2010. године, чија је највећа дозвољена маса са прикључним возилом већа од 3,5 тона, те аутобусима конструисаним или трајно прилагођеним за превоз више од девет путника, укључујући и возача, није уграђен дигитални тахограф (члан 2. став (3));
 - омогући регистрацију возила која немају уграђен тахограф (члан 2. ст. (2) и (3));
 - омогући уградњу тахографа који није типски одобрен (члан 16. став (3));
 - обавља дјелатност без рјешења (члан 17. став (1));
 - обавља дјелатност која није утврђена рјешењем (члан 17. став (4));
 - обавља дјелатност и након истека рока утврђеног рјешењем (члан 17. став (7));
 - обавља дјелатност супротно одредбама члана 20. овог закона;
 - фалсификује, скрива или уништава податке који су записани на тахографском листићу, похрањени у тахографу или возачевој картици или испису са тахографа;
 - врши злоупотребе тахографа, тахографских листића или возачеве картице које би могле имати утицај на податке или испис информација;
 - врши злоупотребу додатним уређајем (прекидачи, жице...) која би могла имати утицај на податке или испис информација;
 - поправак тахографа не обавља у овлашћеном сервису;
 - не архивира тахограф листиће, исписе и податке;
 - возачима које запошљава даје новчане накнаде, у облику повишице или додатка на плату, а који су у вези са пређеном удаљености и/или количином превезене робе, ако је та накнада таква да подстиче угрожавање безбједности друмског саобраћаја (члан 12. став (1)).
- (2) Новчаном казном у износу од 1.500,00 КМ казниће се и одговорно лице у правном лицу које почини прекршај из става (1) овог члана.

Члан 35.

- (1) Новчаном казном у износу од 5.000,00 КМ казниће се правно лице или физичко лице-предузетник ако:
- мобилног радника распореди на рад тако да његово радно вријеме прекорачује времена предвиђена чланом 5. ст. (2), (3) и (4) овог закона;

- б) мобилном раднику не омогући коришћење паузе у складу са одредбама члана 6. овог закона;
 - ц) нареди или дозволи да возач не користи дневне, седмичне одморе и прекиде вожње у складу са одредбама чл. 7. и 8. овог закона;
 - д) ноћни рад мобилних радника одређује на начин да њихово укупно радно вријеме током сваког 24-сатног периода износи више од десет сати (члан 10. став (1));
 - е) поступи супротно одредбама члана 11. овог закона;
 - ф) поступи супротно одредбама члана 13. овог закона;
 - г) поступи супротно одредбама члана 17. став (10) и (11) овог закона;
 - х) радионица запосли техничара радионице и шефа супротно одредбама члана 19. ст. (1), (2) и (3) овог закона.
- (2) Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Члан 36.

- (1) Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ казниће се возач ако:
- а) поступи супротно одредбама члана 12. став (5) овог закона;
 - б) прекорачи дневно вријеме вожње (вожњом дужом од 11 сати);
 - ц) прекорачи седмично вријеме вожње (вожњом дужом од 70 сати);
 - д) прекорачи укупно вријеме вожње у двије седмице (вожњом дужом од 112 сати и 30 минута);
 - е) прекорачи непрекидно вријеме вожње (вожњом дужом од 6 сати);
 - ф) користи дневно вријеме одмора у трајању краћем од 8 сати и 30 минута;
 - г) користи подијелено дневно вријеме одмора у трајању краћем од 7 сати плус 3 сата;
 - х) користи дневно вријеме одмора у посади у трајању краћем од 7 сати;
 - и) користи скраћено седмично вријеме одмора у трајању краћем од 20 сати;
 - ј) користи седмично вријеме одмора у трајању краћем од 36 сати;
 - к) има више од једне возачеве картице, употребљава картицу која није његово власништво, употребљава неисправне и невалидне картице;
 - л) употребљава оштећене тахографске листиће на којима подаци нису читљиви;
 - м) на тахографском листићу није уписано име или презиме;
 - н) не дозволи контролу, те не може приложити запис тахограф листића и возачеве картице, за текући дан и претходних 28 дана;
 - о) врши злоупотребе тахографа, тахографских листића или возачеве картице које би могле имати утицај на податке или испис информација;
 - п) није означио све информације за период кад је тахограф био покварен и није их правилно записивао;
 - р) изгубљену или украдену возачеву картицу није уредно пријавио органима државе у којој се то догодило.
- (2) Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ казниће се правно лице или физичко лице - предузетник ако поступи супротно одредбама члана 17. став (9) овог закона.
- (3) Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ казниће се шеф радионице ако поступи супротно одредбама члана 17. став (9) и члана 19. став (4) овог закона.

Члан 37.

- Новчаном казном у износу од 500,00 КМ казниће се возач ако:
- а) прекорачи дневно вријеме вожње (вожњом дужом од 10 сати али краћом од 11 сати);
 - б) прекорачи седмично вријеме вожње (вожњом дужом од 60 сати али краћом од 70 сати);
 - ц) прекорачи укупно вријеме вожње у двије седмице (вожњом дужом од 100 сати али краћом од 112 сати и 30 минута);
 - д) прекорачи непрекидно вријеме вожње (вожњом дужом од 5 сати али краћом од 6 сати);

- е) користи дневно вријеме одмора у трајању дужем од 8 сати и 30 минута али краћем од 10 сати;
- ф) користи подијелено дневно вријеме одмора у трајању дужем од 7 сати плус 3 сата али краћем од 8 сати;
- г) користи дневно вријеме одмора у посади у трајању дужем од 7 сати али краћем од 8 сати;
- х) користи скраћено седмично вријеме одмора у трајању дужем од 20 сати али краћем од 22 сата;
- и) користи седмично вријеме одмора у трајању дужем од 36 сати али краћем од 42 сата;
- ј) користи тахографски листић који није типски одобрен;
- к) на тахографском листићу није уписана почетна километража, датум почетка и краја употребе.

Члан 38.

Новчаном казном у износу од 150,00 КМ казниће се возач ако:

- а) прекорачи дневно вријеме вожње (вожњом дужом од 9 сати али краћом од 10 сати);
- б) прекорачи седмично вријеме вожње (вожњом дужом од 56 сати али краћом од 60 сати);
- ц) прекорачи укупно вријеме вожње у двије седмице (вожњом дужом од 90 сати али краћом од 100 сати);
- д) прекорачи непрекидно вријеме вожње (вожњом дужом од 4 сата и 30 минута али краћом од 5 сати);
- е) користи дневно вријеме одмора у трајању дужем од 10 сати али краћем од 11 сати;
- ф) користи подијелено дневно вријеме одмора у трајању дужем од 8 сати плус 3 сата али краћем од 9 сати;
- г) користи дневно вријеме одмора у посади у трајању дужем од 8 сати али краћем од 9 сати;
- х) користи скраћено седмично вријеме одмора у трајању дужем од 22 сата али краћем од 24 сата;
- и) користи седмично вријеме одмора у трајању дужем од 42 сата али краћем од 45 сати;
- ј) не наведе разлоге поступања супротно одредбама чл. 7. и 8. овог закона;
- к) поступи супротно одредбама члана 13. став (3) овог закона.

ГЛАВА XI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

(Наставак рада радионица)

- (1) До издавања рјешења радионицама у складу са овим законом, а најдуже до 16. 06. 2010. године, важе рјешења Института и ентитетских завода издата на основу ранијих прописа.
- (2) Радионице које до рока из става (1) овог члана не добију рјешења у складу са овим законом престају радити.

Члан 40.

(Овлашћење за доношење прописа)

Министар ће у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона донијети прописе из члана 5. став (12), члана 11. став (5), члана 16. став (4), члана 17. став (12)., члана 19. став (5), члана 23. став (6), члана 25. став (4) и члана 32. став (6) овог закона.

Члан 41.

(Престанак важења прописа)

- (1) Даном ступања на снагу овог закона престају важити чл. 199, 200, 201. и 202. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини, ("Службени гласник БиХ", бр. 6/06, 75/06, 44/07 и 84/09).
- (2) До доношења прописа о спровођењу у складу са овлашћењима из овог закона, остају на снази, ако нису у супротности са одредбама овог закона:
 - а) Правилник о укупном трајању времена управљања моторним возилима ("Службени гласник БиХ", бр. 13/07);
 - б) чл. 53, 54, 55, 56, 57, 58. и 59. Правилника о димензијама, укупној маси и осовинском оптерећењу возила, о уређајима и опреми коју морају да имају возила и о основним условима које морају да испуњавају уређаји и

- опрема у саобраћају на путевима ("Службени гласник БиХ", бр. 23/07 и 54/07);
- ц) Правилник о метролошким условима за тахографе ("Службени лист БиХ", број 13/97);
- д) Правилник о условима за оснивање метролошких лабораторија за преглед тахографа као и повјеравање послова прегледа тахографа ("Службени лист БиХ", број 11/97);
- е) Правилник о условима за образовање лабораторија за преглед и жигосање (верификацију) хронотахографа ("Службени гласник Републике Српске", број 24/01);
- ф) Правилник о метролошким условима за надзор уређаја за контролу рада возача и кретања возила у друмском саобраћају - хронотахографа ("Службени гласник Републике Српске", број 8/07).

Члан 42.

(Ступање на снагу)

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПСБиХ, број 519/10
28. маја 2010. године
Сарајево

Председавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Нико Лозанчић , с. р.	Председавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Сулејман Тихић , с. р.
--	---

На основу члана IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 77. сједници Представничког дома, одржаној 12. маја 2010. године, и на 46. сједници Дома народа, одржаној 28. маја 2010. године, усвојила је

ZAKON

O RADNOM VREMENU, OBAVEZNI ODMORIMA MOBILNIH RADNIKA I UREĐAJIMA ZA EVIDENTIRANJE U DRUMSKOM PRIJEVOZU

POGLAVLJE I. OSNOVNE ODREDBE

Члан 1.

(Предмет)

Овим законом уређују се: радно vrijeme и обавезни одмор мобилних радника у друмском пријевозу, vrijeme vožnje и период odmora vozača који обављају друмски пријевоз терета и путника, уређаји за билежење у друмском пријевозу (у даљњем тексту: тахографи), начин, услови и поступак именовања радница, услови и поступци контроле, надлежност органа и њихова овлашћења, службене евиденције, надзор над provođenjem овог закона, те прекршаји и казнене одредбе.

Члан 2.

(Област примјене и изузеци)

- (1) Одредбе овог Закона примјенују се на:
- друмски пријевоз добара гдје највећа допуштена маса возила, укључујући било коју прикolicу или полуприкolicу, прекораčuje 3,5 т, и
 - друмски пријевоз путника возилима која су конструирани или трајно прилагођена за пријевоз више од девет лица укључујући вођача и намијенјена су за ту сврху.
- (2) Возила чија је највећа допуштена маса с прикључним возилом већа од 3,5 т, те аутобуси конструирани или трајно прилагођени за пријевоз више од девет путника, укључујући и вођача, морају имати уграђен тахограф.
- (3) Нова возила из става (2) овог члана, која се први пут региструју у Босни и Херцеговини након 16. 6. 2010. године, морају имати уграђен дигитални тахограф.
- (4) Овај закон примјенује се, без обзира на државу регистрације возила, на друмски пријевоз који се обавља на територији Босне и Херцеговине.

- (5) На међународни друмски пријевоз примјенују се одредбе Европског споразума о раду посаде на возилима која обављају међународни друмски пријевоз (у даљњем тексту: АЕТР споразум), и то:
- током читаве vožnje, за возила региструјана у Босни и Херцеговини или државима које су уговорне стране АЕТР споразума;
 - на дијелу vožnje на подручју Босне и Херцеговине, за возила региструјана у држави која је уговорна страна АЕТР споразума, те за возила региструјана у држави која није уговорна страна АЕТР споразума.
- (6) Одредбе овог закона не примјенују се на друмски пријевоз:
- возилом које се користи за јавни линијски пријевоз путника на релацијама које нису дужи од 50 км, као и у изузетним случајевима када се ова возила користе за ванлинијски пријевоз путника;
 - возилом чија највећа допуштена брзина не прелази 40 км/х;
 - возилом које посједују или га изнајмљују без вођача војне службе, службе цивилне заштите, ватрогасне службе и снаге одговорне за одржавање јавног реда када је пријевоз извршен као последица задатака додјелјених овим службама и када је он под њиховим надзором;
 - возилом које се користи у кризним ситуацијама или операцијама спаšаванја, укључујући возило које се користи за немерцијални транспорт хуманитарне помоћи;
 - специјализираним возилом које се користи у медицинске сврхе;
 - специјализираним возилом које се користи за поправку кварова, а којим се управља у оквиру подручја до 100 км од њиховог сједишта;
 - возилом на којем се обављају тестови на путу ради техничког развоја, у сврху поправке или одржавања, и новим или поправљеним возилом које још није доведено у употребљиво стање;
 - комерцијалним возилом које има историјски статус и које се користи за немерцијални пријевоз;
 - возилима која се користе за пољопривредне или шумарске активности у радијусу до 100 км од мјеста утовара до мјеста истовара;
 - возилима на погон земним или течним гасом или на електрични погон, чија највећа допуштена маса, укључујући и највећу допуштену масу прикључног возила, не прелази 7,5 т, а која се користе за пријевоз терета у радијусу до 50 км од мјеста утовара до мјеста истовара;
 - возилима која се користе за обуку вођача и испите с циљем добивања вођачке дозволе или свједочанства о стручној осposobljenosti, под условом да се не користе за комерцијални пријевоз терета или путника;
 - специјализираним возилима за пријевоз опреме за циркусе и забавне паркове;
 - посебно опремљеним возилима чија је намјена едукација у стању miroвања (bibliobus и сл.);
 - специјализираним возилима за пријевоз новца и вриједности;
 - возилима која се користе искључиво на путевима у оквиру саобраћајних објеката као што су луке и жељезнички терминали;
 - возилима која се користе за пријевоз живих животиња с економије на локалне тржнице и натраг или с тржница у локалне клаонике у радијусу до 50 км;
 - возила која се користе у вези с канализацијом, заштитом од поплава, службама за одржавање воде, гасом и електрицитетом, одржавањем и контролом пута, скупљањем кућног отпада од куће до куће и њиховим одлагањем, телеграфом и телефонским услугама, радијским и телевизијским емитурањем и проналажењем радијских или телевизијских одашљача или пријемника;
 - возилима која имају између 10 и 17 сједишта, а која се искључиво користе за обављање пријевоза путника за vlastite потребе;